

Handläggare
Linn Hemmingsson
Telefon: 08-508 25 327

Till
Socialnämnden
2020-10-20

Anna Nerelius
Telefon: 08-508 25 289

Motion från (SD) om att härbärgen ska fokusera sina resurser på att hjälpa kommunens medborgare

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2020/711

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen över motion från (SD) om att härbärgen ska fokusera sina resurser på att hjälpa kommunens medborgare.

Gunilla Ekstrand
t.f. förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat en motion från Sverigedemokraterna. I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar om att stadens härbärgen endast ska ge stöd till legalt vistandes samt att stöd och information kopplat till akutsjukvård undantas.

Förvaltningen anser att den del av förslaget som syftar till att begränsa möjligheten för personer utan uppehållsrätt att i akuta situationer kunna beviljas bistånd i syfte att avvärja nödsituationer inte är förenligt med kommunens yttersta ansvar för att undvika nödsituationer för de individer som vistas i kommunen. Vad gäller den del av förslaget som syftar till att ”stöd och information kopplat till akut sjukvård ska undantas” avstår förvaltningen från att yttra sig med hänvisning till att frågor om sjukvård ligger utanför förvaltningens kompetensområde. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat motion från Sverigedemokraterna om att härbärgen ska fokusera sina resurser på att hjälpa kommunens medborgare. Motionen är skriven av Peter Wallmark, Sverigedemokraterna. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd. Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 13 november 2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsövergripande sociala frågor tillsammans med socialtjänstavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp den 14 oktober 2020.

Ärendet

Motionären skriver att Sverigedemokraterna anser att Stockholms stads stöd till utsatta personer i form av härbärgen uteslutande ska riktas mot de som vistas legalt i Stockholms stad och att personer som bryter mot svensk lag inte ska kunna få ta del av inbetalade skattepengar annat än om de befinner sig i en akut situation.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- Att stadens härbärgen endast ger stöd till legalt vistan.
- Att stöd och information kopplat till akut sjukvård undantas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen vill inledningsvis förtydliga att begreppet härbärge inte beskriver några av de boenden som staden driver i egen regi eller upphandlar av externa utförare. Staden använder istället begreppet akutboende. Akutboenden är institutionsliknande boenden med tillgång till personal dygnet runt och är avsedda specifikt för vuxna personer utan medföljande barn som på grund av missbruksproblematik eller psykisk ohälsa har behov av personalstöd.

I staden finns sex akutboenden, varav tre drivs av staden. Placering på akutboende beviljas efter biståndsbedömning som en insats enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (fortsättningsvis kallad SoL). Det är inte möjligt för enskilda personer att själva söka logi på något av stadens akutboenden utan att ha beviljats bistånd enligt SoL.

Tak över huvudet-garanti för kommuninvånare

Förvaltningen är medveten om att det i media i samband med rapportering om hemlöshet har förekommit utsagor från personer som lever i hemlöshet om att dessa inte får plats på akutboenden eftersom alla platser är upptagna av personer som saknar uppehållsrätt. Förvaltningen kan dock dementera att så skulle vara fallet. Stockholms stad har sedan 1999 en Tak över huvudet-garanti, vilken innebär att kommuninvånare som lever i akut hemlöshet alltid ska kunna erbjudas tak över huvudet.

Tak över huvudet-garantin omfattar endast kommuninvånare i Stockholms stad som har tillhörighet till någon stadsdelsförvaltning alternativt socialförvaltningens enhet för hemlösa. Ingen kommuninvånare som lever i hemlöshet och som själv inte kan tillgodose sitt behov av boende kan nekas nattlogi med hänvisning till att platserna tagit slut. Vid hög beläggning finns beredskap att ordna extra platser.

Socialtjänstens yttersta ansvar

Socialtjänsten har i enlighet med 2 kap. 1 § socialtjänstlagen det yttersta ansvaret för alla individer som vistas i kommunen. Det yttersta ansvaret innebär exempelvis att ge stöd och hjälp i akuta situationer. En utredning av den enskildes situation ska vara utgångspunkten i prövningen av rätten till bistånd och en individuell bedömning ska alltid göras. Personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige har inte rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § SoL för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Enligt 4 kap. 2 § SoL får kommunen ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till exempelvis matpengar eller akut logi för någon enstaka natt på akutboende för att undvika en nödsituation för personer som inte är kommuninvånare och beviljas i sådant fall med stöd av 4 kap. 2 § socialtjänstlagen. Dessa personer omfattas dock inte av Tak över huvudet- garantin.

Enligt socialtjänstlagen är ekonomiskt bistånd samhällets yttersta skyddsnät för människor som inte själva kan försörja sig och tillgodose sina behov. Ansvaret gäller alla som vistas i kommunen och kvarstår så länge personen vistas i kommunen och inte får sitt behov tillgodosett på annat sätt.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att den del av förslaget som syftar till att begränsa möjligheten för personer utan uppehållsrätt att i akuta situationer kunna beviljas bistånd i syfte att avvärja nödsituationer inte är förenligt med kommunens yttersta

ansvar för att undvika nödsituationer för de individer som vistas i kommunen.

Vad gäller den del av förslaget som syftar till att ”stöd och information kopplat till akut sjukvård ska undantas” avstår förvaltningen från att yttra sig med hänvisning till att frågor om sjukvård ligger utanför förvaltningens kompetensområde.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Bilaga

Motion av Peter Wallmark (SD) om att härbärgen ska fokusera sina resurser på att hjälpa kommunens medborgare.